

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolyijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Škofova zavarovalnica.

III.

Sicer je pa ultramontanstvo naše pobožne Avstrije že pred desetimi leti ustvarilo svojo nemško zavarovalnico »Unio Catholica«, čije ustanovni kapital je iznašal 200.000 K, torej še enkrat toliko kakor ustanovni zaklad naše škofove zavarovalnice. Klerikalstvo širne naše Avstrije si je obetalo od nje zlatih gradov. Od tednjega dunajskega knezonadškofa do zadnjega selskega kapelana, vse je zastavilo svoje moči v prosep in povzdigo tega zavarovalnega društva. Toda vse pridige, vse agitacije in vse molitve niso izdale nič. Vzlic visokim cerkvenim protektorjem in mnogim pobožnim naklonjencem društvo v teku desetih let ni moglo priritati dlje kot do 297.000 K letne premije, dočim izkazuje deficita — strmite gospod Bonaventura — 144.741 K. To so vendar številke, ki govore tako jasno, da bi se naša klerikalna gospoda mnogo lahko učila iz njih, sevé, če bi imela glavo na pravem koncu.

»Unio Catholica« je torej nemško zavarovalno društvo, ustanovljeno z namenom, da posluje po vsej Avstriji. Če se ono vzlic tako visokim priporočilom ni moglo povspeti do količkaj ugodnega razvoja, dasi je terén nje poslovanja vsled nje nemškega značaja veliko dalekosežnejši kot škofove zavarovalnice, se ne moremo prečuditi smelosti, s katero se je upala ob današnjih razmerah, ki so še slabše kot pred 10 leti, nastopiti naša »Unio catholica slovenica« ktere usoda nikakor ne bo tako sijajna kakor nje dunajske posestrime, kajti o nji čez 10 let ne bo ni duha ni sluha, in naj ji je še trikrat pokrovitelj naš bojeviti in vzoriti Bonaventura.

Dá, Bonaventura ji je pokrovitelj?

Ta se je pokazal pristnega žida! Le žid se loti podjetja, o katerem se vnaprej ve, da ne more uspevati. Naš škof se čudno, čudno igra s svojim dostojanstvom! Ali se spodobi škofu, da se postavlja na čelo tako dvomljivemu podjetju, kot je njegova zavarovalnica? Kaj pa naj misli ljudstvo o njem? Kako pa bo mogel škof upravičiti svoje pokroviteljstvo pred njim in svojo vestjo, kadar nastane v društvu neizogibna kriza? Kakošna čustva mu bodo polnila dušo, ko se bo širila vest od ust do ust, od sela do sela, da je ljubljanski škof »faliral«? Kako naj škof še zahteva od ljudstva spodobnega spoštovanja svoji časti? Ali je škof tehtovito premislil, predno je svoje ime tako tesno spojil z zavodom, katerega je rodila duhovniška gospodstvaželjnost, nizka maščevalnost, umazana dobičkarija in tista našemljena

in navidezna vsevednost, ki je prizadela že toliko gorjá na našem navidezno bujnocvetočem klerikalno narodno-gospodarskem polji? Ali misli ljubljanski knezškof dognati to, česar niso mogli doseči razni cerkveni dostojanstveniki z dunajskim knezonadškofom vred? Če to misli, potem je, rahlo rečeno, res kaj naiven mož.

Tudi na Kranjskem ne bodo pomagale nič vse pridige, vse molitve, vsi križevi potje, vsi rožni vencí in podarjeni moleki, podobice in svetinje, katere bodo delili in jih dele z licemerskim obrazom razni pobožni agentje, pa naj še tako farizejsko — svetohlinsko zavijajo proti nebu svoje oči! Tudi naši bojeviti mlajši duhovščini, ki se je svoj čas istotako z unemo lotila delovanja za nemško »Unia Catholica«, se bo navdušenje ohladilo, posebno ko bo izprevidela, da so vsi boljši gospodarji že zavarovani za daljšo vrsto let pri zavarovalnicah, ki so že pri nas na glasu. Do tega izpoznanja pa bodo krakelali v cerkvi in izven cerkve. In prav imajo! Kje pa danes nevedni in usiljivo — predrzni in domišljavi mladi ljudje ne krakelajo?

Ko pa bodo izprevideli, da njih prigovarjanje, pehanje in rotnenje ne izdá nič, pa bodo prepustili krščansko zavarovalnico svoji usodi.

In necega lepega dne se bo razširila po ljubljani Sloveniji nevesela vest, da je blagoslovljena zavarovalnica izdihnila po nedolgem delovanji vsled sušice v — blagajni.

V ljubljanski škofijski palači pa bode takrat od žalosti pretrgal višji duhovnik svoj plašč od vrha do tal!

Ti pa slovenski kmet, pazi, da ne boš občutil morebitnih posledic te žalostne a zaslužene smrti!

Nedeljska premišljevanja.

Piše katoliški duhovnik.

... Mladenič je tukaj, kateri ima pet ječmenovih kruhov in dve ribi. . . . Tedaj je Jezus vzel kruhe in je zahvalil ter je razdelil med sedeče; ravno tako tudi rib, kolikor so hoteli. Ko so bili pa naši čeni, reče svojim učencem: Poberite kosce, kateri so ostali, da ne vzamejo konca. Pobrli so torej in napolnili dvanajst košev s kosci, ki so ostali od petih ječmenovih kruhov tistim, ki so jedli. Tedaj so ljudje, ko so videli čudež, katerega je bil Jezus storil, rekli: On je resnično prerok, kateri ima na svet priti.

Iz evangelija sv. Janeza 6, 1—15.

Po delih, po čudežu, so ljudje spoznali našega Gospoda Izveličarja. In tudi njegove namestnike se spozna po njihovih delih, če so kaj vredni, in če niso nič vredni.

Mnogo prav mnogo jih je, ki služijo Gospodu vdano in ponižno, kakor zahteva njih poklic. So pa tudi taki, ki se valjajo v blatu.

So taki, ki žive v divjem zakonu s kuharico, ki se pečajo z omoženimi ženskami ter zapeljujejo nedolžna dekleta.

So taki, ki grabijo denar kakor lakomniki, ki zalezujejo hranilnične knjižice, ki vedno kriče daj, daj, daj! tudi če vedo, da ubogi kmet še za sol nima, in katerih ni sram, da hodijo po hišah beračit, če prav dobivajo lepe goldinarje iz državne blagajne.

Tako beračenje je po postavi prepovedano. Na Štajerskem se je bera odpravila, kmetje so se morali odkupiti in duhovniki dobivajo plačilo z državne kase, pa vendar se nahajajo duhovniki, ki pobirajo bero in delajo s tem krivico ter greh.

Kdor take slabe duhovnike poslušata stori smrten greh.

Oj, ljubi bratje v Kristusu! Pomislite, da Vas Bog največkrat s točo in slabo letino, s požari in boleznimi kaznuje zavoljo slabih duhovnikov, katere poslušate, čeprav veste, da so slabi duhovniki.

Poštene duhovnike spoštujte, slabe pa kaznujte. Po njihovih delih jih boste spoznali, Gospod pa bo potem z Vami.

Politični pregled.

Državni zbor. Po dolgih pogajanjih med vlado in Čehi se je končno doseglo, da je začel državni zbor redno delovati. Doslej je odobril rekrutni zakon, ki se mora vsako leto obnoviti in zakon o novem davku na žganje. Vsled tega zakona bo na Kranjskem postalo žganje cenejše, Zdaj se posvetuje drž. zbor o gradnji novih železnic, mej katerimi je tudi železnica iz Celovca čez Bled in Bohinj v Gorico. Tekom prihodnjih dni se bo sklenila postava, s katero se odpravijo vse državne mitnice. Državni zbor bo zboroval do 28. marca. Po veliki noči bodo bržčas sklicani deželni zbori.

Vojna v južni Afriki. Zdaj tečejo mej Angleži in mej Buri pogajanja zastran miru. Burom je namreč zmanjkalo streliva za kanone. Pa tudi Angleži žele miru in so neki pripravljeni, od svojih prvotnih zahtev prav mnogo odnehati.

Dopisi.

Iz Kostanjevice. Občinske volitve. — Odgovor »Domoljubu«. Odkar je kandidiral Ivan Globočnik za poslanca v Dolenjski skupini, zaletujejo se v enomer njegovi nasprotniki vanj. Stvarnega mu seveda ne morejo ničesar

očitatih, ker ima mož bolj čiste roke, kakor vsi njegovi nasprotniki skupaj. Zato se vanj zaletujejo liki stekel pes, ki popade vsacega, kogar na cesti sreča. Tako se je spet neki dopisnik zaletel vanj v zadnji številki »Domoljuba«, češ, da se poganja za županski stolec v Kostanjevici. No, če bi bil Domoljubov dopisnik le količkaj pošten, potem bi vendar moral potrditi, da bi ne bila nikakoršna škoda za Koštanjeviško občino, če bi imela za župana Frana Globočnika. Mi celo pravimo, da bi bila čast, in Kostanjeviška občina bi si morala le častitati na takem županu. Gotovo pa je tudi, da bi bil najmanj tako dober kot sedanji. Domoljubov dopisnik je toli nesramen, da mu hoče očitati celo nezmožnost. Seveda, Domoljubov dopisnik sodi po svojih zmožnostih druge ljudi, kateri ga visoko nadkriljujejo, in katerim on celó do kolen ne seza. Da ima Globočnik obširno posestvo, kaj to komu mari, in da to dobro obdeljuje! Zategadelj menda vendar še ni nesposoben županovati! Kar se njegovega poslovanja pri cestnem odboru tiče, je isto izvrševal tako pošteno, da mu tudi najhujši politični nasprotnik, kateri ima le še trohico politične časti in poštenja v sebi, ničesar očitati ne more. Če se je cesta čez Krakovo gradila, saj je menda ni gradil Globočnik zá-se, temveč določil jo je ves cestni odbor, in gradila se je na podlagi sklepa deželnega zbora, za katerega so tudi klerikalci glasovali. Gorostasna laž je tudi, da bi se Globočnik ne udeleževal sej občinskega sveta Kostanjeviškega. Nasproti temu se mora potrditi, da je bil jako delaven član občinskega zastopa. Sicer se pa ne bode volil župan na Dobravi, kjer ima Globočnik svoje posestvo, pač pa župan v Kostanjevici. Obče znano je, da je bil pred leti Globočnikov oče za župana v Kostanjevici, in sedaj se ga še spominjajo ljudje, kako dobro je županoval in koliko je storil za Kostanjeviško občino in osobito za Kostanjeviško mesto; bil je uljuden z ljudmi in z občinskimi odborniki, in ni tako postopal z njimi, kakor kak star koprol s svojimi rekruti! Če Globočnik ne bi bil sposoben za ta posel, pa naj bode makari dopisnik Domoljubov? Da je Globočnik občečislana oseba v vsem okraju, in da ga spoštuje zaradi njegovega uljudnega in prijaznega vedenja vsak volivec, to so pokazale zadnje volitve za državni zbor, pri katerih je dobil vkljub vsej agitaciji nekaterih političnih švandrenerjev ogromno večino glasov, in ob to ga ne bode spravili, dopisnik Domoljubov, če tudi napišete vse predale Domoljubove proti njemu. Če ste mož in če imate še kaj moške časti v sebi, potem nastopite javno proti njemu in pridite s stvarnimi razlogi! S sumničenji, ki so moža nevredna, ne bodete ničesar opravili. Na dan tedaj, kar imate zoper Globočnika! Pa le raje odkrito povejte: Z Vami ne gre, Vaše postopanje se mu studi — in to je dovolj razloga za Vaše baže ljudi, da ga napadate. Če bi imeli le še količkaj političnega poštenja v sebi, ne bi pisali, da je Globočnik pri zadnjih volitvah z vinom volil, ker to ni resnično. Ali Vas ni rudečica oblila, ko ste to laž zapisali, ko vendar veste, s kako ostudnimi sredstvi ste Vi volili?! Pa kdor veter seje, bo vihar žel. Začeli ste, in mi bodemo nadaljevali. O občinskih zadevah in občinskih volitvah pa bodemo prihod-

njič kaj več povedali, da odpremo ljudem oči, in sicer storili bodemo to brezobzirno, da bode zvedel resnico vsakdo, če tudi mu ne bode ljubo, in ga bode hudo zadelo. Za danes le še to: Ko smo brali Vaš dopis v »Domoljubu«, spominjali smo se nehote Jenkovih besed:

V glavi družga ni,
Ko malo otrobi;
Pa ga vendar vrat boli —
To od teže glav'ne ni!

Na dopise take vrste velja le Grenterjev fuj! Sram Vas bodi!

Z Ostrožnega brda na Notranjskem.

Dobro nam je znano, kaj so klerikalci po celem Kranjskem pred in po volitvah delali in še delajo; ali kar pri nas počenjajo, to je skoraj po turško. Kjer se naš kaplan sam ne upa; si najme kaplana Lenasija iz Sv. Mihela, kateri cele carje denarjev na Ostrožno brdo klerikalcem oddaja; bodeta vse preobrnila. Dekleta na Suhorji so vsa prepasana s štrikom tretjega reda, razen par pametnih; zdaj pa jih mislita s pomočjo misijona še na Ostrožnem brdu ujeti. Ta misijon nam je napovedan po velikem tednu; ali bomo orali, in sadili krompir, če bomo še v najboljšem času v cerkvi čepeli? Če nas kaplana Ivanec in Lenasi ne bosta zveličala, ko dajeta denarja in špeha, bo tudi misijon le toliko pomagal, da bo kaka revna ženska znorela. V to pa tudi pridno pomagata oče Nadoh, prvi starešina, in cerkovnik, in kompare Blažek. Ta dva sta le klerikalca, dokler jima kaže. Povemo jima pa, da bo tudi zanje ura bila. Oče Nadoh si upa še na pokopališču poštene ljudi zmerjati, kakor je pri zadnjem pogrebu storil. Toda verjemite, oče Nadoh, da tistih časov, ko ste Vi županoval, ni več, ko je naša soseska Vam 400 gld. dolžna bila po Vašem mnenju, pa plačati ji treba ni bilo nič. Pri cerkvi delata oče Nadoh in Blažek račune sama, ali pri županstvu ni tako. Sicer delajta, kar hočeta, samo liberalce v miru pustite, in poskrbita za svojo živino, da se Vama bo boljše redila, saj za otroke tako Vama treba ni. Če to ne zadostuje, znaste s kaplanom vred vsi trije, še nekaj praset dobiti, da bo frišen špeh za misijonski čas. To so Vama, in gospodu poslali fantje za zlog in za križ. Vsi liberalci.

Iz Hrenovic. Te dni hodil bode po fari z vozičkom in malho naš sladki Matevžek. Pobiral bode pirhe v podobi groškova, kračic in jajec, katerih bode polne verbase prodal v Trst. Govoril bode s tabo sila ljubeznjivo, hvalil tebe in tvojo mamico, in če mu bodeš vrgel kračo v malho, zasmejal se bode tako skrivnostno, da se mu bodo usta do ušes razklenila. — To človeče pa ob času zadnjih volitev ni bilo tako prijazno in sladko, ampak rjoveč lev. Brusilo je pete po hribih in dolinah, od sela do sela, od hiše do hiše, te nagovarjalo, da voli Žlindro, strašilo tvojo ženo s hudičem in stikalo po tvojih predalih za glasovnicami. Dne 19. decembra p. l. dan po volitvi za četrto kurijo ustil se je Matevžek v neki krčmi takole: Božiča so volili sami cigani, cunjari in močnikarji, ki so šli samo zato k Pikcu volit, da so se enkrat hulaža in klobas zastonj nažrli, ker doma še močnika nemajo; mi, ki kaj premoremo, smo pa volili Šusteršiča in Žitnika. Vidiš, tako govori tvoj hlapec, belega kruha pijani mežnar, pita te z močnikarjem, ker si v

potu svojega obraza služiš vsakdanji kruhek. On se lahko dobro hrani, ker mu nese služba kakor sam pravi čez 1000 gld. na leto. Prijatelj mi je rekel: Kadar pride Matevžek k meni beračit velikonočne pirhe, postavil bodem preden skledico neslanega močnika in mu rekel: Matevžek, takole hrano vživam jaz, če ti je drago vzemi, če ne, pa hajdi z Bogom.

Iz Ponikve ob južni železnici. Naš župnik se je vendar odločil, da si poskrbi še jednega cerkvenega kjučarja, toda način, kako je to storil, je zanimiv. Namesto, da bi volitve razpisal in naznanil dan in uro, kedaj se bode vršila, je napravil volitev po tihem. V postnem času morajo hoditi ljudje po spovedne listke, in kdor je prišel, je oddal svoj glas, seveda mu je župnik popred povedal, katerega bi rad imel za cerkvenega ključarja. Taka volitev je nepravilna. Govori se, da je vzlic župnikovemu pritisku dobil največ glasov Zagradišnik, da pa njega župnik ne bode predlagal v potrditev. Volitev je nepravilna in nepostavna in se mora ovreči. Tudi je bilo treba voliti dva cerkvena ključarja, ker je tudi že dozdej poslujočemu pretekla doba. Čas je, da se napravi red pri opravi cerkvenega premoženja. — Farovža velika maškerada. Plesalo in pilo se je, da je bilo veselje. Zlobni jeziki trde, da so se tudi gospodje zasukali. Maškere so bile neki prav lepe, brhke in žive, kar je posebno ugajalo kaplanu, ki je kar z jezikom cmakal. Kuharica pa neki ni bila nič zadovoljna, da so prišla mlada dekleta pit dobro farovško vino. — Naš župnik uči ob nedeljah popoldan v cerkvi krščanski nauk. Mej tem pa tudi rad udari po liberalcih. Posebno sta mu k srcu prirastla dva Ponikovljana. Nekoč je rekel svojim vernim ovčicam kazaje s prstom na krstni kamen: »Videte, pod tem kamnom sta bila krščena, in zdaj sta se odgovedala krščanski veri.« Ljudje v cerkvi so se mu smejali, ker dobro vedo, da se dosedaj še ni nobeden Ponikovljan odpovedal veri. Tako govorjenje župnikovo obsoja njega samega. — Tudi »Slovensko kmetško društvo« v Šmarju ni nič kaj po volji župniku. Rekel je sicer, da je tako društvo dobro in potrebno za kmete, a pozneje je svoje mišljenje spremenil in je zabavljaj na osnovatelj. Kaj ne, gospod župnik, društvo bi bilo le takrat dobro, če bi ga vodili duhovniki. — »Rodoljuba« pri nas prav pridno berejo, in ljudem je kaj všeč, ker si upa tako odkrito resnico povedati. Tudi je list tako po ceni, da si ga lahko kmetje naročimo. Osemdeset krajcarjev na leto za list, ki izhaja vsak teden, to je res malo, in vsak kmet naj bi si ga naročil. Župniku in kaplanu ni prav, da kmetje berejo »Rodoljuba«, ker ju je včasih pogladil, ali zakaj bi ju pa ne, če sta potrebna. — Ljudska knjižnica na Ponikvi ima dosedaj lepe uspehe. Ljudje prav pridno izposojujejo in berejo knjige. V mesecih januarju in svečanu se je 300 osebam izposodilo 561 knjig. Tako se širi ljudska omika med narodom.

Iz devete vasi v Istri. Naš župnik je dajal lahkovernim ženicam pri pridigi razumeti, da piše »Rodoljub« proti Bogu, proti papežu, proti veri itd. Naposled je še šuntal žene proti možem, ki berejo take liste. Gasp. župnik, Vi dobro veste, da to ni res; kako morete torej vedoma lagati in obrekovati pošten list, ki želi le

naše dobro! Obrekovanje je gotovo velik greh, ker je že po zakonu kaznjivo. In s tako grdim grehom na svoji vesti si Vi upate pristopiti k božji mizi? Sv. vera nas uči, da je to božji rop; ali Vi tega morda ne verujete? Zato bi Vas mi nevedni kmetje radi prašali, ali taka maša kaj velja, ali ne —? »Reši svojo dušo!« čitate na misijonskem križu. Ta velja menda tudi za Vas. Kaj ne bi bilo torej bolje, da se držite samo orglanja, katero ste — se-ve, da le iz ljubezni do bližnjega — prevzeli drugemu, ki je 15 let orglal v našo popolno zadovoljnost. Na ta način bi veliko laglje izveličali svojo dušo, pa tudi za nas bi bilo bolje, ker bi nam lahko orglali pri prvih in pri črnih mašah in bi ne bilo ob največjih praznikih brez orglanja, kakor smo sedaj. Vi baje potegnute plačo od organista, zato bi bilo tudi pošteno in pravično, da jo zaslužite. Dalje bi Vas vprašali: S kako pravico si Vi drznete šuntati ženo proti možu? Ali hočete prepir in sovraštvo zanesti še v naše družine, med ženo in možem? Ali je Kristus tako zapovedal? Pred poroko poveste vsakemu (proti plačilu), da mora žena biti možu pokorna; zdaj pa šuntate ženo proti možu in hočete, da bodi mož ženi pokoren. Misijonar g. Vrhovec nam je pridigoval: »Kjer žena hlače nosi, tam družina bosa hodi!« Kateri količnej vredni mož si bo torej dal od žene zapovedovati, kaj naj bere in kaj ne. In če jo še tako rad ima, hlač ji ne bo izročil! Najmanj pa si damo zapovedovati od Vas g. župnik, ker preganjate »Rodoljuba, samo zato, ker se bojite, da kmet spregleda in Vam pogleda malo v srce, katerega pa imate samo za svoje mačke in pse. Cesar se Vi kot duhovnik bojite, gotovo ni slabo za kmeta, ker Vaša in naša korist sta si vedno nasprotni. Pa tudi dobro vemo, da ose le dobro sadje glojejo. Zato smo vsled Vaših napadov na vrlega »Rodoljuba«, še bolj prepričani, da skrbi »Rodoljub« za našo korist. Nam ugaja; zato ga vedno rajši čitamo; ako pa Vam ni po volji, ni treba, da ga čitate. Vi pustite nas in naš list pri miru, kakor se tudi mi za Vaše časopise ne zmenimo! Slednjič Vam še svetujemo, da Vaše podrepnice, ki Vam pomagajo šuntati proti našemu »Rodoljubu«, za kako bolj pošteno delo porabite; ako ne, bomo prisiljeni tudi te malo »v žehto vzeti!« Pa še nekaj bi Vam gospod urednik rad na uho povedal: Naš župnik nam hočejo dati novega župana. Imeti morajo naš »gaspud« gotovo še nekaj posebnega na srcu, ako se hočejo iznebiti sedanjega župana, od katerega vemo vsi, da je zmiraj skušal le župniku vstreti posebno, kar se tiče preganjanja nekaterih oseb, katere bi župnik najraje z njih družinami vred na dno pekla potisnil. Vsi vemo, da bi sedanji župan ne odrekel župniku najmanjši želji, in če je še tako neopravičena! Kaj hočete torej g. župnik še več? Ali Vam ni zadosti, da je naš župan Vaš voznik, ali hočete, da bodi naš župan kar naravnost Vaš konj? To bi bilo malo preveč; zato se naš »gaspud« za sedaj zadovolji samo s tem, da nam hoče odstraniti župana — voznika in izbrati župana — hlapca, ki bi mu še čevlje snal in druga taka častna opravila opravljal; za drugo pri občini, bi župnik — v svoji veliki ljubezni do nas — že sam skrbel. Ali kje takega župana dobiti? Ta-

kega je treba šele narediti. Da malo potolažim vse davkoplačevalce iz devete vasi, moram že zdaj povedati, da imajo župnik tacega »možakarja« že v delu. Da ga pa popolnoma po svoje »zrihtajo«, so ga vzeli k sebi na hrano. Ko bo gotov, nam ga podarijo. Potem ne bo potreba zbirati še mežnarje in cerkvene starešine v občinski zbor, ker bodo lahko »gaspud« vse sami opravljali; nam pa ne mogel nikdo očitati, da imamo v deveti vasi cerkveni zbor, mesto občinskega zbora. Zato le veselo zapojmo:

Mačka že mijavka,
In psiček tud' laja,
Da župniku našemu
Misel ta vgaja:
Da z dnarcem bi našim si kupil konjička,
A nas pa imel za bedaka, oslička,
Ko župnikov hlapec za župana bo zbran.
Oj, srečna, presrečna deveta dežela,
Ko s farovža šiba po plečih bo pela!

Domače in razne novice.

Ljubljanski ulični napisi. Upravno sodišče je razsodilo, da mora Ljubljana napraviti dvojezične ulične napise.

Konfiscirani tisočaki. Pred kratkim sta prišla cerkniški dekan Kunstelj in njegov kaplan Lavrenčič v Begunje nad Cerknico in odnesla 6000 kron, ki so jih farani zložili za cerkev. Farani store najboljše, če naznanijo to stvar državnemu pravniku.

Lep poštenjak je poslanec laške stranke Leopold Mauroner, ki zastopa v drž. zboru del tržaškega mesta in tržaško okolico, ki je slovenska. Ta poslanec ima v Trsu hišo, v kateri ima bordel. Te dni se mu je dokazalo, da je ogoljufal tržaško mestno občino za 10.000 gld. na dacu, in dokazalo se mu je, da je poskusil ogoljufati svojo lastno sestričino za 53.000 gld. Laška stranka na vse te strahovite obtožbe kar molči!

V lepi družbi so kranjski kmetijski poslanci, štajerska poslanca Berks in Žičkar ter goriški poslanec Gregorčič. En član njihovega kluba pobira po cesti čike, drugi z imenom Szajer pa je zdaj podpisal celo interpelacijo, s katero se žali nas presvetli cesar. To je res družba za poslance, cesarju vedno zvestih kranjskih kmetovalcev.

Rudeč sneg in dež je padel 10. in 11. t. m. po vsem Gorenjskem, Goriškem, deloma po Koroškem in Solnograškem ter po Italiji dol do Palerme.

Duhovnika po „šubu“ prignali so minoli teden iz Gradca v Ljubljano. Ta duhovnik je kaplan Bezeljak, doma s Črnega vrha, ki je bil tudi zaradi nekkih svinjarij zaprt. V Gradec so ga prignali z Ogerskega. Zdjaj fehta po deželi.

Človekoljuben mož je poslanec dr. Ivan Šusteršič. Okrajni bolniški blagajni v Ljubljani, dobrodelnemu zavodu, v kateri se stekajo delavski žulji, je samo za napravo neke tožbe zaračunal 1200 K!

Delitev šole v Slov. Gradcu. Dosedaj so imeli meščani in slovenski okoličani skupno štirirazredno ljudsko šolo, v kateri je seveda nemščina imela prvo mesto. Sedaj so se meščani ločili ter si ustanovili dvorazredno nemško šolo. Slovenci so kupili za svojo trirazredno šolo grad »Rothenthurn«.

Nova past štajerskim Slovencem. Štajerski pangermani snujejo neko političko gospodarsko društvo pod naslovom

»Slovenska kmečka zveza za Štajersko«. S tem društvom nameravajo loviti slovenske kmete v past ponemčevanja. Glasilo teh zvičajnih teženj pa je znani, v »slovenskem« jeziku pisani list »Štajerec«, ki izhaja v Ptuj.

Tihotapstvo Vencajzovega vinogradniškega društva. Pred nekaj tedni smo naznanili, da je bilo Vencajzovo »Vinogradniško društvo« zaradi lani razkritega tihotapstva obsojeno na 1000 K globe in na plačilo 2134 K 79 v. užitnine. Ta sodba je bila izredno mila, in lahko rečemo, da tolike milosti ni bil kmalu deležen kak navaden kmetijski gostilničar. Toda Vencajz niti te mile kazni ni hotel plačati! Obrnil se je s posebno vlogo na deželni odbor in prosil, naj ta kot užitninski zakupnik »Vinogradniškemu društvu« odpusti plačilo kazni in užitnine. Deželni odbor je seveda to prošnjo odklonil. A glejte si, kaj je zdaj storil Vencajz? Obrnil se je do finančnega ministrstva, in cesar mu deželni odbor ni hotel dovoliti deloma potom milosti, to mu je dovolilo finančno ministrstvo potom zakona (!) Finančno ministrstvo je namreč znižalo globo 1000 K, na katero je bilo »Vinogradniško društvo« v Ljubljani obsojeno, na 200 K. Vencajzovo društvo je torej napravilo lep dobiček.

Zadoščenje poslancu Spinčiču. »Narodni List« poroča, da je cesar te dni podpisal dekret, s katerim se poslancu Spinčiču dajejo vse one pravice, katere bi bil imel, da je bil dosedaj v državni službi.

Glad in mraz . . . V Rečici pri Bledu so našli te dni 40 let starega slaboumnega Ivana Zemljo mrtvega. Siromak je umrl vsled lakote in mraza.

Nova orožniška postaja. S 1. majem t. l. ustanovi se v Št. Janžu na Dolenjskem nova orožniška postaja.

Grozen samomor vojaka. Iz Trsta se poroča, da je železniški paznik južne železnice na progi pod Greto blizu tamkajšnjega železniškega predora na dvoje presekan truplo vojaka Luke Vivode od 4. stotnije 97. pešpolka. Pri mrliču so našli listek z napisom: »Ker mi ni bilo mogoče povrniti se k storjenem sklepu, pozdravljam vse tovariše četrte stotnije. — Luka Vivoda«.

Okradena učiteljica. Učiteljici Mariji Mlakar v Planini sta bila iz zaprte pisalne mize ukradena dva desetaka, dva petaka dva srebrna goldinarja, dva dukata, dve kroni in jeden amulet. Sumi se, da je tat 25 do 30 let star mož.

Plaz podsul je v Trbižu 17letno hčer postajnega načelnika v Gornjem Trbižu, gđe. Amalijo Murschenhofer. Plaz je priletel s strehe. Ko so odstranili sneg, bila je gospodična že mrtva.

Žrtev žganja. V Gabrijah so dobili mrtvega na cesti 55letnega Gašparja Rajha. Vsled preobilo zavžitega žganja zadela ga je kap.

Z vilami. Čevljarski pomočnik Janez Jugovic je z gnojnimi vilami počakal Janeza Hafnerja iz Godešiča v bližini Jakob Bertoncljeve hiše s prijaznim namenom, Hafnerja z vilami suniti v trebuh. Hafner je Jugovicu vile zbil iz rok, na kar je Jugovic potegnil nož in ga potisnil mej Hafnerjeva rebra. Hafner je težko ranjen. Jugovica so odpeljali v zapor okrajnega sodišča v Škofji Loki.

Poskušen samomor. Sin celjskega sodnega svetnika g. Reitter-ja, jurist Ed. Reitter pognal si je kroglo v glavo, ki mu je obtičala za očesom, da jo zdravniki ne morejo izvleči. Ni mnogo upanja, da okreva.

Obesil se je v Doleh pri Idriji dne 7. t. m. Matija Brenc, po domače Rovtarjev Matic na svojem domu v kamri. S svojo ženo živel je v vednem prepiru. Pred jednim letom je ženi posestvo prepisal, potem se je pa vedno kesal; menda se je radi tega obesil.

Kronanje angleškega kralja bode, kakor se sedaj poroča, dne 20. junija.

Bolezen nemškega cesarja menda ni tako lahka, kakor se je prvotno slikalo. Vladni »Reichsanzeiger« javlja, da se bode moral nemški cesar vsled dobljene rane dalje časa posebno čuvati.

Kobilice v dežju. Mej rudečim dežjem v Rimu so padale na zemljo tudi kobilice-potovalke. Pomoli hiš so pokriti s peskom iz puščav. Mej viharjem je znašala toplota 22 stopinj Celzija.

Lep duhovnik. Župnik Rudolf v Schönau pri Toplicah bi bil v kratkem praznoval 25letnico svojega duhovnikovanja. Ali usoda je hotela, in te dni je bil od službe odstavljen. Noč ga je vzela, in menda je sedaj v kakšnem samostanu. Župnik Rudolf je rad posojal denar, a seveda za obresti, ki so bile dokaj previsoke. Tudi dekleta in žene je kot dušni pastir preskrbno — pasel. Končno pa se je lotil celó dečkov vajencev, šolskih učencev, trgovskih učencev in ministrantov. Stariši necega 15letnega dečka so ga ovdili in — z jubilejem, žal, ne bo nič. Pravijo, da je v Schönau vera strašansko opešala radi tega!

Smrt na železniški progi. Blizu postaje Sofiovska pri Minsku na Ruskem se je peljal preko železniške proge kmetijski voz baš v trenutku, ko je prišel vlak. Na vozu je bilo 12 oseb, katere vse je vlak povozil in razmesaril. Vsi so umrli na mestu. Tudi konji so bili zmečkani.

Govor muh. Neki nemški »učenjak« je baje znašel, da govore tudi muhe svoj jezik. Tu ni misliti na ono brenčanje muh, ki prihaja od naglega gibanja perutnic, nego so to pravi glasovi mušji govor.

Tržne cene v Ljubljani

9. marca 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	16	—	Špeh povojen, kgr.	1	44
Rež,	14	80	Surovo maslo, „	1	90
Ječmen, „	14	40	Jajce, jedno . . .	—	5
Oves, „	14	40	Mleko, liter . . .	—	16
Ajda, „	12	60	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, „	17	—	Telečje „	1	20
Koruza, „	12	80	Svinjsko „	1	40
Krompir, „	5	—	Koštrunovo „	—	80
Leča, lit.	—	20	Piščanec . . .	1	30
Grah, „	—	20	Golob . . .	—	45
Fižol „	—	20	Seno, 100 kilo . . .	4	40
Maslo, kgr.	2	—	Slama, „	4	40
Mast, „	1	30	Drva trda, kiftr. . .	8	—
Špeh svež, „	1	30	„ meška, „	—	—

Kava (cikorija) in sladna kava

družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

ki se dobi v vseh specialnih prodajnicah, in brez katere bi ne smela biti nobena slovenska hiša — je najboljša primes k pravej bobovej kavi, katera jej daje dober okus in lepo barvo! — Kupujte in zahtevajte povsod kavo družbe sv. Cirila in Metoda! ***

Loterijske srečke.

Gradeo, 2. marca.	67,	49,	83,	14,	16.
Brno, 20. februarja.	75,	56,	43,	22,	88.
Dunaj, 2. marca.	81,	71,	35,	43,	7.
Lino, 26. februarja.	12,	78,	27,	8,	77.
Praga, 27. februarja.	12,	41,	1,	86,	42.
Trst, 9. marca.	33,	13,	39,	23,	74.

Vajenec

se takoj vsprejme v izdelovalnico vozov **Fran Wisjan-a**, Rimska cesta št. 11 v Ljubljani.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro
v Ljubljani, Hilsarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporočila in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se debivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzajem, tudi celo samo en komad z natančnim rabilnim navodilom.

Za štedljive gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotneže, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja Dr. pl. Trnkóczyjev

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, bolest utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolezn, ki morejo nastati vsled zapehe, napenjanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — Pocukrene kroglice. Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvorljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K. (24—5)

Drgnilni ali udov cvet (Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživiljajoče drgnenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Varstvena znamka. priprave za živino.

Tinktura za kurja očesa, preskušeno sredstvo proti boleznim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne

Doktorja pl. Trnkóczyja
Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kadar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Praščičji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za praščiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Želi kdo samo eden kos od teh sredstev, torej se tudi omenjeni eden kos, takoj s poštnim povzajem pošlje.

Varstvena znamka.

Oklic.

Prostovoljno se prodajo h graščini **Kleviše pri Polšniku** spadajoča poslopja in zemljišča, ležeča ob vožni cesti od postaje Sava proti Polšniku na solnčni strani v zatišju.

Njive, travniki, vrti, vinogradi in pašniki merijo blizu **80 oral**, gozdovje okoli **120 oral**. Graščina s 6 prostornimi sobami v I. nadstropju itd. ter gospodarska poslopja so v najboljšem stanju.

Prodaja se skupno ali pa na dele — po dogovoru.

Skupna vrednost znaša **15.000 gld.**

Natančnejša pojasnila daje

Dr. Janko Jamšek,
advokat v Litiji.